

bijlage

Opvolging toezegging en motie prijstransparantie laadpassen

Bijlage nummer	2
Horend bij	Kamerbrief Duurzame Mobiliteit
Datum	18 november 2024

Tijdens het commissiedebat Duurzaam Vervoer van 17 okt jl. is aan het lid Veltman (VVD) toegezegd uw Kamer te informeren over transparante prijzen bij het opladen van elektrische voertuigen bij het gebruik van een laadpas. Kort daarop is de motie van de leden Veltman en Bamenga van 6 november 2024¹ aangenomen. In de motie wordt de regering verzocht te bewerkstelligen dat actuele laadpastarieven digitaal openbaar beschikbaar worden. In deze bijlage wordt de invulling van de toezegging en de motie beschreven.

Prijstransparantie onvoldoende

Het is voor elektrische rijders niet altijd duidelijk wat zij betalen voor het opladen van hun voertuig. Dit blijkt onder andere uit de Benchmark Prijstransparantie Laadpalen 2023² en het Nationaal Laadonderzoek 2024³. Gebrek aan prijstransparantie resulteert in afnemend vertrouwen in elektrisch rijden. Bovendien is het bieden van transparante prijzen een wettelijke verplichting voor marktpartijen. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) ziet hierop toe. Het ministerie is in gesprek met de ACM over hoe het toezicht in de toekomst eruit kan gaan zien. Aanleiding voor deze gesprekken zijn bovengenoemde onderzoeken en de regels voor prijstransparantie en redelijke prijzen in de Alternative Fuels Infrastructure Regulation (AFIR)⁴.

Oproep aan marktpartijen

Vanwege de stagnerende prijstransparantie heeft mijn voorganger de relevante marktpartijen per brief opgeroepen om hier meer verantwoordelijkheid op te nemen (bijlage A). Naar aanleiding van deze brief zijn gesprekken gevoerd met een aantal van deze bedrijven. In de gesprekken gaven marktpartijen aan dat prijstransparantie alle aandacht heeft. Daarnaast ontving het ministerie een schriftelijke reactie van de Dutch Organisation for Electric Transport (DOET) en de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) waarin zij bevestigen dat zij het belang van prijstransparantie voor elektrisch rijden onderschrijven en zich daarvoor blijven inzetten. Recent heeft ook het Formule E-Team⁵ (FET) haar zorgen over de situatie uitgesproken en aangeboden om bij te dragen aan een oplossing.

---

¹ Kamerstuk || 2024-2025 31 305, nr. 475

² [Benchmark Prijstransparantie Laadpalen 2023](#)

³ <https://www.agendalaadinfrastructuur.nl/nieuws/2884643.aspx>

⁴ [\(EU\) 2023/1804](#)

⁵ [Nederland Elektrisch - Formule E-Team](#)

Het verbeteren van de prijstransparantie wordt opgepakt binnen de Nationale Agenda Laadinfrastructuur. Hiervoor is een taakgroep ingericht die het onder begeleiding van het ministerie opgestelde actieplan prijstransparantie⁶ uitwerkt en op voortgang toeziet. In de taakgroep is de sector ruim vertegenwoordigd met onder andere deelname van de Vereniging Elektrisch Rijders (VER), DOET en de NVDE.

Prijsinformatie centraal en bilateraal uitwisselen

Om eindgebruikers goed te kunnen informeren over laadpasrijzen kunnen er twee routes ingezet worden. In een centrale opzet komt prijsinformatie van laadpaalexploitanten en laaddienstverleners samen in een nationaal toegangspunt. In de bilaterale opzet wisselen laadpaalexploitanten en laaddienstverleners onderling prijsinformatie uit. In het actieplan is er voor beide routes een actie benoemd.

Publiceren prijsinformatie laaddienstverleners

Op basis van de AFIR zijn laadpaalexploitanten verplicht om per april 2025 kosteloos actuele gegevens te delen over publiek toegankelijk laadpunten. De gegevens, waaronder prijsinformatie, moeten worden aangeleverd bij een nationaal toegangspunt. Het ministerie ontwikkelt op dit moment dit toegangspunt. Het publiceren van de gebundelde gegevens van laadpaalexploitanten zal de toegankelijkheid van prijsinformatie verhogen.

De Europese verplichting om kosteloos actuele gegevens te delen over publiek toegankelijke laadpunten geldt niet voor laaddienstverleners. Daarom zal het ministerie in het kader van het actieplan met de betrokken partijen verkennen of het effectief is om ook prijzen van laaddienstverleners in het nationaal toegangspunt te gaan ontvangen en hoe een afspraak daarover kan worden vastgelegd. In de actuele planning van de Taakgroep Prijstransparantie staan deze gesprekken voor juli 2025 gepland. Het ministerie zal de taakgroep oproepen om deze actie zo snel mogelijk op te starten en ook een einddatum en een beoogd resultaat overeen te komen.

Onderling uitwisselen van prijsinformatie

Laden met een laadpas is de meest voorkomende manier van betalen voor laaddiensten in Nederland. De laaddienstverlener bepaalt in dit marktmodel de eindprijs voor de consument. Dit gebeurt dus onafhankelijk van de prijs van de laadpaalexploitant. Als de betrokkenen elkaar onvoldoende informeren over de prijzen die zij hanteren, kunnen er verschillen ontstaan tussen de prijzen die openbaar gemaakt worden en de prijzen die gerekend worden.

Bij de uitwerking van het actieplan is daarom overeengekomen dat de deelnemende brancheverenigingen in oktober 2024 het proces opstarten om te komen tot afspraken over het gestructureerd uitwisselen van prijsinformatie. Het ministerie zal de sector oproepen om niet alleen een startdatum vast te stellen, maar ook uiterlijk juni 2025 overeenstemming bereikt te hebben over het uitwisselen van informatie.

---

⁶ [Actieplan Prijstransparantie mei 2024](#)

Tot slot

Transparante prijzen zijn een belangrijk onderdeel van een volwassen markt waarbinnen de elektrisch rijder centraal wordt gesteld. Transparante prijzen vergroten de toegankelijkheid van elektrisch rijden en maken het mogelijk om kostenbewust een voertuig op te laden. Het ministerie zal zich daarom blijven inzetten om de markt in beweging te brengen. In de voortgangsbrief Regionale Uitrol Laadinfrastructuur die in juni 2025 met uw Kamer gedeeld wordt, zal het ministerie de uitkomsten van beide acties delen. Op dat moment zal ook de Benchmark prijstransparantie 2025 zijn afgerond en kan zodoende een actueel beeld gegeven worden.

Bijlage A - Brief prijstransparantie marktpartijen april 2024

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX DEN HAAG

Bestuurskern
Prog.dir. Duurzame Mobiliteit
DuMo 1
Den Haag
Contactpersoon

Datum
Betreft Prijstransparantie opladen elektrische voertuigen

Kenmerk:
IENW/BSK-2024/99750

Bijlage(n)
-

Geachte,

U ontvangt deze brief, omdat u een grote verantwoordelijkheid heeft in de transitie naar duurzame mobiliteit. Mede dankzij uw inzet is het Nederlandse laadnetwerk met bijbehorende laaddiensten internationaal koploper. Betrouwbare en betaalbare laaddiensten zijn het fundament van de groei van elektrisch vervoer. Bij een betrouwbare laaddienst hoort ook inzicht in de prijs en een juiste afrekening mede in het belang van de eindgebruiker. Ik roep u middels deze brief op om hierin een grotere verantwoordelijkheid te nemen.

Prijstransparantie onderzoek

De Benchmark Prijstransparantie 2023 van het NKI laat zien dat de prijstransparantie achteruit gaat. Hierdoor weten elektrische rijders niet altijd wat zij betalen voor het opladen van hun voertuig. De benchmark geeft zelfs een indicatie dat waarschijnlijk binnen meer dan een kwart van de roaming overeenkomsten tussen laadpaalexploitanten en laaddienstverleners niet volledig wordt voldaan aan wettelijke eisen. Gebruikers bevestigen dat prijstransparantie ondermaats is. In het Laadonderzoek 2023 is geconstateerd dat ongeveer de helft van de e-rijders vaak *niet of nooit* de prijs weet bij een openbare laadpaal. Dit is voor mij reden tot zorg, omdat vertrouwen van consumenten essentieel is voor de grootschalige overstap naar elektrisch rijden.

Oproep

In nationale en Europese wetgeving is de partij die een dienst of product levert aangewezen als de partij die verantwoordelijk is voor het bieden en naleven van transparante prijzen. In de Nederlandse situatie is dit bij openbaar toegankelijke laadpalen meestal een laadpaalexploitant of een laaddienstverlener. Ik roep u daarom op om prijstransparantie hoge prioriteit te geven en dit op korte termijn in orde te maken. Ik vraag daarbij uw bijzondere aandacht voor:

- Het inzichtelijk maken van de prijs van laden en het geboden laadvermogen *voorafgaand* aan de transactie;
- Het inzichtelijk maken van de prijs van laden en het geboden laadvermogen *gedurende* de transactie;
- een inzichtelijke en accurate afrekening.

Datum
14 november 2024

Nationale Agenda Laadinfrastructuur

Ik werk binnen de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) met de sector aan een dekkend en hoogwaardig laadnetwerk. Prijstransparantie is in al die jaren echter achtergebleven. Om die reden heeft mijn ministerie binnen de NAL het voortouw genomen in het opstellen van het Actieplan Prijstransparantie. Brancheorganisaties DOET, NVDE en eViolin zijn hier nauw bij betrokken.

Bestuurskern
Prog.dir. Duurzame Mobiliteit
DuMo 1

Slim Laden en prijstransparantie

Prijstransparantie is in toenemende mate relevant vanwege het toepassen van slim laden en dynamische tarieven. Door slim te laden kunnen we onze impact op het elektriciteitsnet beperken, groener laden én goedkoper laden. Slim laden en zeker ook bi-directioneel laden vragen flexibiliteit van de automobilist. Deze flexibiliteit zal moeten worden beloofd. Door slim laden zal daarom steeds vaker de prijs van laden over de tijd wijzigen. Ik acht het noodzakelijk dat aanbieders de prijstransparantie in de reguliere situatie op orde brengen, voordat complexere prijsmodellen worden aangeboden.

Tot slot

Mocht deze brief voor u aanleiding geven tot vragen of opmerkingen, dan kunt u contact opnemen via bovenstaande contactgegevens.

Hoogachtend,

DE STAATSSCRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. V.L.W.A. Heijnen